

Čís. 16979.

Jestliže smluvci, kteří byli členy organizací, uzavřevších hromadnou (kolektivní) smlouvu, vyloučili jednotlivou (individuální) služební smlouvu, sjednanou přede dnem účinnosti vládního nařízení č. 89/1935 Sb. z. a n. (před 30. dubnem 1935), platnost kolektivních smluv, nemá pro služební poměr platnosti ani ujednání o rozhodčím soudě, obsažené v hromadné smlouvě. Vydal-li v takovém případě rozhodčí soud přesto nálezu, je žalovaný oprávněn domáhati se neúčinnosti rozhodčího výroku podle § 595 č. 1 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 10. června 1938, Rv I 2938/37.)

Srov. rozh. č. 15001, 6183, 6079 Sb. n. s.

Gremium p-ského obchodnictva uzavřelo s pomocnickou hromadou příslušníků uvedeného gremia kolektivní smlouvu podle § 114 b) živn. ř., která byla dne 22. dubna 1930 schválena ministerstvem obchodu a do níž pojata bylo ustanovení o rozhodčím soudě. Dne 15. února 1935 sjednala žalobkyně, jež je členkou uvedeného gremia, se žalovanou členkou řečené pomocnické hromady individuální služební smlouvu, podle níž činil základní plat žalované 270 Kč měsíčně a byla jí platnost kolektivní smlouvy výslovně vyloučena. Služební poměr se dne 31. října 1936 skončil po řádné výpovědi a žalovaná pak podala proti nynější žalobkyni u rozhodčího soudu gremia p-ského obchodnictva žalobu o zaplacení 3.140 Kč s přísl. jako rozdíl mezi platem, který dostávala podle sjednané individuální smlouvy služební a platem, který jí náležel podle kolektivní smlouvy. V řízení před rozhodčím soudem namítala nynější žalující firma nepříslušnost soudu, ježto individuální smlouvou byla platnost kolektivní smlouvy, zejména její ustanovení o rozhodčím soudě výslovně vyloučena, rozhodčí soud však námitce nepříslušnosti nevyhověl, nýbrž vyhověl žalobě. Tvrdíc, že z uvedených důvodů nebyl rozhodčí soud oprávněn k rozhodování, ježto žádná smlouva o rozhodčím nebyla uzavřena, domáhá se žalobkyně prohlášení rozhodčího nálezu vydaného rozhodčím soudem gremia p-ského obchodnictva ze dne 27. listopadu 1936 za neúčinný. Žalobě vyhověly s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, n e j v y š š í s o u d z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Nižší soudy zjistily, že žalobkyně sjednala dne 15. února 1935 se žalovanou služební smlouvu, že žalovaná byla sice ke dni 31. srpna 1935 vypověděna, že však výpověď byla odvolána a dotčená smlouva trvala nezměněně dále po celou dobu služebního poměru žalované u žalující firmy. Individuální smlouva, o kterouž jde, obsahuje doložku, že jejím ujednáním »vylučuje se oboustranně platnost jakýchkoliv kolektivních smluv«.

Podle stálého rozhodování nejvyššího soudu (Sb. n. s. č. 5479, 5587, 11822 a j.) mohli smluvci do dne účinnosti vládního nařízení č. 89/1935

Sb. z. a n., t. j. do 30. dubna 1935, přes to, že byly členy organizací, které uzavřely kolektivní smlouvu, platně ujednati jednotlivou smlouvu, odchýlnou od smlouvy kolektivní. Individuální smlouva platně ujednaná vylučovala však rozhodčí soud ujednaný v kolektivní smlouvě, když se mu smluvci v jednotlivé smlouvě opřeli a jej vyloučili, jak nejvyšší soud odůvodnil v rozhodnutích č. 6183 a 6079 Sb. n. s., k nimž se pro stručnost odkazuje.

Jestliže strany rozepře vyloučily v souzené věci použití kolektivní smlouvy na sporný služební poměr v jednotlivé individuální smlouvě, bylo tím jasně a nepochybně vyjádřeno, že v příčině tohoto poměru celý obsah hromadné smlouvy nemá platnosti a proto ani doložka o ujednání rozhodčího soudu. Není proto mylný názor odvolacího soudu, že nebylo mezi stranami žádné smlouvy rozhodčí, a že vydal-li rozhodčí soud přes to žalobou napadený nález, byla žalobkyně oprávněna žádati, aby dotčený nález byl prohlášen za neúčinný podle § 595 č. 1 c. ř. s.

Pokud se dovolání snaží vyvozovati opačné právní stanovisko z vládního nařízení č. 89/1935 Sb. z. a n. a zvláště ze zákazu § 4 řečeného nařízení, stačí odkázati k rozhodnutí nejvyššího soudu č. 15001 Sb. n. s., kde bylo odůvodněno, že se uvedený zákaz nevztahuje na služební poměry, které byly individuální smlouvou založeny již před účinností vládního nařízení č. 89/1935 Sb. z. a n., jež nastala dne 30. dubna 1935 (§ 6 uved. nař.).

Vládní nařízení č. 141/1937 Sb. z. a n., jehož účinnost nastala dne 30. června 1937 (§ 11 nař.), se na pracovní poměr žalované nevztahuje, ježto byl již zrušen dříve, t. j. dne 31. října 1936.

Čís. 16980.

Nárok na náhradu škody podle § 364 a) obč. zák. přísluší jen vlastníkovi nemovité věci, a to jen pro poškození věci nemovité a jejího příslušenství, a nikoliv pro poškození věcí movitých a tělesné. Nárok ten je osobním nárokem poškozeného vlastníka a nikoliv nárokem věcným.

(Plenární rozhodnutí ze dne 11. června 1938, Pres. 1447/37.)

V neuveřejněném rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 20. května 1937, Rv I 2320/35, byla vyslovena zásada;

a) že k žalobě na náhradu škody podle § 364 a) obč. zák. jest oprávněn nejen držitel pozemku (Grundbesitzer) v užším smyslu, t. j. vlastník pozemku, nýbrž i dočasný uživatel sousedního pozemku, jako na př. pachtýř nebo nájemce, třebaže nejsou věcnými držiteli;

b) že majitel horního nebo úředně schváleného zařízení na sousedním pozemku má nahraditi odškodné nejen za poškození věci, ale i za vážnější poškození lidského zdraví, tedy nejen hraditi škodu věcnou, ale i újmu na osobě.